

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 27CoCsp/15/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125201499
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8125201499.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košču a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta, v spore žalobkyne: O. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX, XXX XX X., právne zastúpenej JUDr. Františkom Komkom, advokátom, so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, proti žalovanému: XXX.bank, a. s., so sídlom Y. nábrežie 4, XXX XX V., C.: XX XXX XXX, právne zastúpenému: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 16Csp/22/2025-76 zo dňa 20.5.2025, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie takto rozhodol: „I. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dobrápôžička č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX v časti [4] Práva a povinnosti zmluvných strán, bod 4.4, v časti, v znení: "V prípade riadneho nesplácania Úveru je Banka oprávnená: (iii) úročiť sumu, s ktorou úhradou je Dlžník/Spoludlžník v omeškaní popri úroku aj zákonným úrokom z omeškania počnúc prvým dňom omeškania až do jej zaplatenia." je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dobrápôžička č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 1X.XX.XXXX v časti [5] Ďalšie zmluvné dojednania, bod 5.1., v znení: "Každá z osôb podpisujúcich túto ZoÚ, a to každá z nich jednotlivo, vyhlasuje, že nemá osobitný vzťah k Banke v zmysle Zákona o bankách a je si vedomá, že nepravdivosť tohto vyhlásenia spôsobuje neplatnosť tejto ZoÚ a okamžitú splatnosť poskytnutého Úveru no dňu, keď sa Banka dozvie o nepravdivosti tohto vyhlásenia. Každá z osôb podpisujúcich túto ZoÚ je povinná ihneď informovať Banku o zmene jej osobitného vzťahu k Banke." je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dobrápôžička č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX v časti [5] Ďalšie zmluvné dojednania, bod 5.6, v znení: "Vo vzťahu k zvolenému Poisteniu Dlžník vyjadruje súhlas s podmienkami Poistnej zmluvy uvedenými vo VPP a vyhlasuje, že sa pred podpisom tejto ZoÚ oboznámil s VPP, ktoré mu boli poskytnuté spolu s Informačným dokumentom o poistnom produkte pre Poistenie schopnosti splácať úver a ďalšími údajmi podľa § 792a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka." je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dobrápôžička č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX v časti [6] Záverečné ustanovenia, bod 6.3, v znení: "Dlžník/Spoludlžník sa pred uzatvorením ZoÚ oboznámil s podmienkami Úveru uvedenými vo Formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere a OP a súhlasí s nimi, čo potvrdzuje svojím podpisom." je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 3.3.2025 domáhala určenia neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX. Dňa XX.XX.XXXX bola uzavretá zmluva o úvere dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX medzi P. bankou - právnym predchodcom žalovaného a žalobcom. K. je formulárová. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 1.600 eur, pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba 12,50 %, RPMN vo výške 15,70 %, priemerná RPMN vo výške 8,25 %, počet splátok 96, pričom výška mesačnej splátky bola určená na 28,36 eur, konečná splatnosť 15.12.2027. Žalobca z tejto zmluvy uhradil žalovanému celkovo sumu 1.930,14 eur, čo medzi stranami sporu nebolo sporné. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Právny vzťah strán súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

3. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Vo výroku I. tohto rozsudku uvedená zmluvná podmienka je neprijateľná preto, že pretože uvedené úročenie predčasne splatnej časti úveru je v zmluve upravené mäťuco, pričom priemerný spotrebiteľ len sťažka môže „dešifrovať“ dodávateľom definovanú zmluvnú podmienku, ktorá už bola viacerými rozhodnutiami všeobecných súdov právoplatne vyhlásená za neprijateľnú (rozsudky tunajšieho súdu sp. zn. 8Csp 1/2023 zo dňa 27.4.2023, či 13Csp 169/2018 z 23.11.2021.

4. Ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku II. tohto rozsudku súd vyhlásil za neprijateľnú, pretože predmetné ustanovenie neuvádza, kto je považovaný za osobu s osobitným vzťahom k banke, nie je z pohľadu priemerného spotrebiteľa dostatočne určité, čo môže spôsobiť neschopnosť spotrebiteľa vyhodnotiť jeho vzťah k banke. Z tohto dôvodu je citované ustanovenie spôsobilé založiť hrubý nepomer vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je preto v zmysle generálnej klauzuly (§53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Navyše táto zmluvná podmienka spôsobuje tak závažné dôsledky ako je neplatnosť zmluvy, resp. zosplatnenie úveru. K takémuto záveru dospela v prípade obdobného ustanovenia v zmluve Komisia vo svojom stanovisku, č. XXXXX/XXXX/XX zo dňa 24.1.2017. Uvedené zmluvné dojednanie však umožňuje banke v prípade zistenia existencie osobitného vzťahu klienta k bankovému subjektu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť každého úverového vzťahu, teda nie len toho rizikového. Skutočnosť, že banka má zákonnú povinnosť zisťovať, či klient nie je osobou s osobitným vzťahom k banke a že v zmluve s klientom má byť dohodnuté, že v prípade nepravdivosti daného vyhlásenia klienta je banka oprávnená použiť sankciu okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy neznamená, že formulácia predmetnej zmluvnej podmienky nemá obsahovať vysvetlenie pojmov, ktoré nemôžu byť priemernému spotrebiteľovi bez ďalšieho známe. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

5. Čo sa týka neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej vo výroku III. a vo výroku IV. rozsudku súd ich vyhlásil za neprijateľné, pretože dochádza k neprípustnému preneseniu dôkazného bremena z dodávateľa na spotrebiteľa, všetko vo svetle tej skutočnosti, že ide o spor s ochranou tzv. slabšej strany, ako to predpokladá druhá hlava prvý, diel Civilného sporového poriadku. Uvedené, prípadné obdobné neprijateľné zmluvné podmienky už boli rozhodnutiami všeobecných súdov právoplatne vyhlásené za neprijateľné.

6. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Odvolanie podal z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

9. Namietal, že žalobca dobrovoľne a predčasne splatil celý poskytnutý úver dňa 8.7.2021. Je zarážajúce, že žaloba bola podaná po takmer 4 rokoch od zániku dlhu splnením (§ 559 OZ). Z kontextu žaloby jednoznačne vyplýva, že žalobca úver nepreplatil. Hoci podľa zmluvy o úvere mal celkovo uhradiť na úver sumu 2.722,29 (1.600,- EUR / istina + 1.122,29 Eur / náklady úveru), reálne zaplatil iba sumu 1.930,14 EUR, t. j. o 792,15 EUR menej. O nepoctivej motivácii žalobcu svedčí aj skutočnosť, že sa nepokúsil odstrániť domnelé nedostatky zmluvy o úvere korektne v zmysle zásady pacta sunt servanda, a to napríklad štandardným uzavretím dodatku k zmluve o úvere. Žalovaný namietal existenciu právneho záujmu žalobkyne na vedení konania, keďže žalobkyňa nežiada právnu ochranu z dôvodu skutočnej ujmy, ale z oportunistu, čo by všeobecné súdy nemali v právnom štáte akceptovať.

10. Z rozsudku nie je zrejmé, prečo by malo v prípade omeškania dlžníka (ako *conditio sine qua non* pre predčasné zosplatenie úveru) pôsobiť mäťúco, že sa úver bude úročiť aj zákonným (sankčným) úrokom z omeškania nad rámec dohodnutého zmluvného úroku. Žalobkyňa vo výpovedi neprezentovala, že by sa jej ktorákoľvek napádaná zmluvná podmienka javila byť mäťúca alebo nezrozumiteľná. To implikoval až konajúci súd, a to v rozpore s výpoveďou žalobkyne. Rovnako nie je zrejmé, či súd považuje za neprijateľné samotné súbežné úročenie (čo zákon a ustálená judikatúra nevylučuje), alebo len formuláciu tejto klauzuly. Ak ide o jazykovú nezrozumiteľnosť, postačovalo by prípadne konštatovať výkladový problém - nie neplatnosť. V čase uzavretia zmluvy o úvere bola súdna prax v otázke prípustnosti kumulácie riadnych úrokov a úrokov z omeškania nejednotná. V súčasnosti je tento problém definitívne vyriešený v R 5/2021 a v ďalších nadväzujúcich rozhodnutiach dovolacieho súdu. Kumulácia úrokov je viazaná na pôvodnú (a nie predčasnú) splatnosť úveru, t.j. tak aby veriteľ zinkasoval to, na čo by mal nárok, ak by dlžník plnil riadne a včas a súčasne dlžník nezaplatí veriteľovi viac (ani menej) ako keby plnil riadne a včas. Zmluvná podmienka neurčuje žiadne mimoriadne alebo nadštandardné bremeno pre spotrebiteľa, ktoré by presahovalo zákonný rámec. Je objektívne predvídateľné, že omeškanie spôsobí úročenie - táto sankcia je bežná, primeraná a má preventívno-kompenzačný účel. Žalobkyňa nepreukázala, že by ju dané ustanovenie reálne uviedlo do omylu alebo znemožnilo efektívne uplatňovanie jej práv. Len „ťažšie dešifrovanie“ významu zmluvnej podmienky nie je dôvodom na určenie jej neprijateľnosti (resp. neplatnosti). Jazyková (gramatická) náročnosť nie je synonymom právnej neprípustnosti. Aj keby bola podmienka neúplne alebo nepresne formulovaná, súd má podľa zásad výkladu právnych úkonov vykladať ich tak, aby boli platné, nie neplatné, ak je taký výklad možný. Navyše, spotrebiteľ je chránený limitom zákonného úroku z omeškania podľa § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, čo vylučuje excesívne úročenie zo strany dodávateľa.

11. Výrok II. rozsudku je nezákonný, pretože posudzuje ako neprijateľné štandardné ustanovenie, ktoré: a) slúži na naplnenie zákonných povinností banky, b) je zrozumiteľné, c) má primerané následky, d) nepreukázateľne a abstraktne údajne spôsobuje spotrebiteľovi právnu neistotu. Podľa § 35 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách má banka zákonnú povinnosť identifikovať osoby s osobitným vzťahom a zdržať sa poskytovania úverov týmto osobám za nerovnakých podmienok. Zmluvná podmienka je len sprostredkovaním tejto zákonnej požiadavky do obsahu zmluvy. Spotrebiteľ vyhlasuje, že nemá osobitný vzťah, a zaväzuje sa oznámiť jeho zmenu. Takéto vyhlásenie slúži na naplnenie zákonnej povinnosti banky - nie na vytvorenie disproporcie. Ak súd označil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá iba reprodukuje zákonom stanovené požiadavky, ide o neprípustné popretie kogentnej legislatívy v neprospech veriteľa (banky). Súd žalovanému neprípustne vytýka, že spotrebiteľ údajne nevie, čo pojem „osobitný vzťah“ znamená. V skutočnosti však ide o zákonný pojem definovaný v § 35 ods. 1 zákona o bankách, ktorý je každému verejne dostupný. Zmluva o úvere sa obligatórne uzatvára

písomne, štandardne v prostredí banky (obvykle na pobočke) - je teda legitímne predpokladať, že klient si môže všetky (pre neho neznáme pojmy) overiť alebo opýtať sa na ne. Ani v tomto prípade žalobkyňa nedeklarovala vo svojej výpovedi, že by jej mali byť zákonné pojmy / definície v zmluve nezrozumiteľné. Ak by sme požadovali, aby každá zmluva o úvere obsahovala výklad všetkých pojmov z osobitných (verejne dostupných) zákonov, vznikla by absurdná „preťaženosť“ zmlúv, ktoré by ad absurdum museli „kopírovať“ všetky ustanovenia, ktoré sú spojené s poskytovaním úveru (napr. aj definíciu „zmluvy o spotrebiteľskom úvere“, výpočet všetkých obligatórnych náležitostí zmluvy, definíciu „spotrebiteľa“, „dodávateľa“, „veriteľa“ „banky“ a pod.) Súd zjednodušene namieta, že dôsledkom nepravdivého vyhlásenia spotrebiteľa v zmluve je okamžité zosplatnenie úveru. To však nie je sankcia voči spotrebiteľovi, ale ochrana banky pred porušením jej regulačných povinností. Banka nemôže ostať pasívna a ponechať v platnosti úver, ak sa dozvie (resp. by vedela), že poskytla úver osobe, ku ktorej má osobitný vzťah, a to bez primeraného vyhodnotenia rizika. Namietaná zmluvná podmienka slúži na prevenciu porušenia bankového dohľadu a nie na penalizáciu spotrebiteľa. Aj priemerný spotrebiteľ vie (mal by vedieť), že akékoľvek nepravdivé vyhlásenie v zmluve (nech sa týka čohokoľvek; typickým príkladom sú vyhlásenia spotrebiteľa k tzv. bonite vo vzťahu k jeho majetkovým príjmom a výdavkom) má dôsledky. Súd sa však prekvapivo opiera o mylnú predstavu, že spotrebiteľ „určite“ nepozná význam pojmu, čo nebolo ani predmetom dokazovania. Okrem toho, že v hmotnom práve platí nevyvráťiteľná právna domnienka - ignorantia iuris non excusat (neznalosť zákona neospravedľuje) vyjadrená v § 15 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinnom od 1.1.2016): „O všetkom, čo bolo v zbierke zákonov vyhlásené, sa má za to, že dňom vyhlásenia sa stalo známym každému, koho sa to týka.“, ktorá vždy platila pre každého (vrátane spotrebiteľov), aj v procesnom práve platí, že právne predpisy sa nedokazujú. Žalobkyňa netvrdila a ani nepreukázala, že by pri danej podmienke bola v omyle, že by utrpela ujmu alebo by bola v dôsledku porušenia povinnosti alebo existencie podmienky „hrubo“ znevýhodnená.

12. K tretiemu a štvrtému výroku žalovaný uviedol, že namietané klauzuly nie sú z materiálneho hľadiska typické zmluvné podmienky, ale len konštatačné (deklaratórne) vyhlásenia, resp. blanketové (odkazové) ustanovenia. Obe zmluvné ustanovenia (5.6 a 6.3) len deklarujú skutkový stav, že spotrebiteľ bol oboznámený s ďalšou úverovou dokumentáciou (VPP, Informačným dokumentom, Formulárom pre štandardné informácie a pod.), ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere. Tieto formulácie reálne (fakticky) neustanovujú žiadne povinnosti pre spotrebiteľa, ani mu neukladajú sankcie, ani nepodmieňujú účinnosť zmluvy, čo vôbec konajúci súd nezohľadnil. V danom prípade nejde o „zmluvné podmienky“ v zmysle § 53 OZ, ale o bežné zmluvné vyhlásenia, ktoré nie sú spôsobilé vytvoriť hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach spotrebiteľa. Žiadna z napádaných „zmluvných podmienok“ nespôsobuje, že by spotrebiteľ bol povinný dokazovať niečo, čo má preukázať banka. Žalovaný (banka) v tomto spore hodnoverne preukázal, že pred poskytnutím úveru a uzavretím zmluvy žalobkyňu (spotrebiteľa) náležite a riadne informoval o všetkých podstatných skutočnostiach a obsahu práv a zmluvných povinností, čo deklarujú jednak vlastnoručne podpisy na úverovej dokumentácii (zmluvy, formulár, zoznam prevzatých dokumentov), ako aj výpoveď žalobkyne. Nebolo v nej spomenuté pochybenie na strane banky, nátlak alebo manipulácia pri kontraktácii. Žalobkyňa potvrdila, že si dokumentáciu prečítala a bola jej fyzicky odovzdaná. Napádané „zmluvné podmienky“ plnia informačnú povinnosť banky podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Banka je povinná poskytnúť spotrebiteľovi formulár, oboznámiť ho s poistnými podmienkami a poskytnúť mu príslušné dokumenty k poisteniu. Ak by napádané zmluvné ustanovenia mali byť vyhlásení za neprijateľné, znemožnilo by to banke preukazovať, že si splnila zákonnú informačnú povinnosť voči spotrebiteľovi. Súd tak v skutočnosti sankcionuje banku za to, že plní povinnosť podľa kogentnej normy. Výroky III. a IV. rozsudku sú nesprávne, pretože označujú za neprijateľné vyhlásenia, ktoré plnia zákonné informačné povinnosti banky a nezakladajú právne dôsledky v neprospech spotrebiteľa. Vyjadrenia o oboznámení so zmluvou a poistnými podmienkami sú štandardným prvkom zmluvnej dokumentácie, neprenášajú dôkazné bremeno a nezakladajú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán.

13. Spôsob, akým súd negoval procesnú obranu žalovaného, hraničí nielen s porušením princípu rovnosti sporových strán, princípom kontradiktórnosti konania, ale koliduje aj so základným právom žalovaného na súdnu ochranu a jeho právom na spravodlivý proces. Z hľadiska účelu a podstaty súdneho sporu rezignoval sudca za týchto okolností na svoju nestrannosť a decíznu kompetenciu, delegovanú z pozície štátnej moci.

14. Klausula v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá obsahuje deklaratívne vyhlásenie spotrebiteľa o oboznámení sa s ďalšou úverovou dokumentáciou (napr. OP, VOP, formulár a pod.), bez toho, aby mu spôsobovala priamu právnu ujmu alebo povinnosť, nemôže byť vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 OZ. Klausula v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá opakuje alebo odkazuje na zákonnú povinnosť klienta (spotrebiteľa) alebo veriteľa (banky) podľa osobitného zákona (v danom prípade napr. na identifikáciu osoby s osobitným vzťahom k banke podľa § 35 a nasl. zákona o bankách), nespĺňa znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, ak jej cieľom je naplnenie regulačných povinností banky. Zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere založená výlučne na tvrdení o nejednoznačnosti pojmu (definície), ak ide o pojem (definíciu) prevzatý zo zákona (v danom prípade z osobitného zákona o bankách), nemôže byť vyhlásená za neprijateľnú. Samotná skutočnosť, že obdobné zmluvné podmienky (t.j. nie s úplne totožným obsahom a formuláciou) boli v minulosti inými všeobecnými súdmi označené za neprijateľné, nie sú samé o sebe dostatočným dôvodom na „automatické“ vyhlásenie ich neprijateľnosti v novom konaní, bez individuálneho posúdenia konkrétnych okolností prípadu.

15. Žalobkyňa navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

16. V následných vyjadreniach sporové strany zotrvali na svojich predchádzajúcich stanoviskách.

17. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

18. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

19. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

20. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

21. Civilný sporový poriadok zveril prieskum obsahu spotrebiteľských zmlúv osobitne príslušným súdom v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach s účinkami rozhodnutia erga omnes, teda v prípade označenia neprijateľnej zmluvnej podmienky je následkom všeobecný zákaz jej ďalšieho používania, resp. používania podmienky s rovnakým významom. Takáto úprava mala zabezpečiť efektívnu právnu ochranu spotrebiteľov. Napriek uvedenému aj v individuálnom spotrebiteľskom spore nič nebráni súdu označiť a vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky dojednej v Zmluve (buď na návrh alebo z vlastnej iniciatívy) v rozsudku, ktorý je záväzný inter partes. Právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú nerovnováhu v postavení účastníkov zmluvy vyplýva jednak z hmotnoprávneho ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj procesnoprávneho ust. § 298 CSP, pričom osobitne je toto právo upravené zákonom č. 250/2007 Z. z., konkrétne jeho § 3 ods. 3 a 5. Danosť právneho záujmu na zabezpečení právnej istoty spočívajúcej v určení

neprijateľných zmluvných podmienok pritom nie je časovo limitovaná. Súd rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná, aj keď už nie je používaná a dokonca je ju povinný vyhlásiť aj v prípade, ak ju zmluvné strany zmluvne zmenili (uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/149/2020 z 24.08.2022 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-19/20). Súd preto správne žalobný návrh o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok považoval za procesne prípustný.

22. K vecnej stránke určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok odvolací súd poukazuje na to, že zmluvná podmienka uvedená v bode 4.4 Zmluvy už bola právoplatným rozhodnutím súdu, konkrétne rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.11.2017 pod sp. zn. 22Co/2/2017 vyhlásená za neprijateľnú podmienku. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu, či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie ust. § 3a ods. 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Z uvedených dôvodov dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, príp. ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobujú značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavujú značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. Podľa názoru súdu niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyiac tak sa takáto dohoda dostáva aj do rozporu s ust. § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a preto je neplatným právnym úkonom pre rozpor s ust. § 39, § 52 ods. 2 v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a súčasne neprijateľnou zmluvnou podmienkou (rozsudok KS v Prešove sp.zn. 6Co/190/2014, sp. zn. 19Co/4/2017, sp. zn. 22Co/2/2017).

23. Čo sa týka zmluvnej podmienky uvedenej v bode 5.1. Zmluvy, podľa § 35 zák. č. 483/2001 Z.z., banka a pobočka zahraničnej banky nesmú vykonávať s osobami, ktoré k nim majú osobitný vzťah, obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by sa nevykonali s ostatnými klientmi. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pred uzavretím a vykonaním takého obchodu preveriť, či osoba, s ktorou takýto obchod vykonávajú, k nim nemá osobitný vzťah; táto osoba je povinná poskytnúť banke a pobočke zahraničnej banky pravdivé informácie, ktoré banka a pobočka zahraničnej banky potrebujú na účel tohto preverenia. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pravdivosť poskytnutých údajov písomne zabezpečiť v zmluve o nimi poskytnutej záruke alebo o vklade podľa § 5 písm. a) sankciou neplatnosti uzavretia tejto zmluvy a v zmluve o úvere podľa § 5 písm. b) sankciou okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy ku dňu, keď sa banka alebo pobočka zahraničnej banky dozvedela o nepravdivosti týchto údajov, vrátane splatnosti úrokov za celú dohodnutú dobu úveru. Banka a pobočka zahraničnej banky poskytujú osobám podľa odseku 1 úvery alebo záruky, len ak o tom jednomyselne rozhodne štatutárny orgán banky alebo vedúci pobočky zahraničnej banky na základe písomného rozboru príslušného obchodu a finančnej situácie žiadateľa. Z rozhodovania je vylúčená osoba, ktorej sa rozhodnutie týka. Do 30 dní po uplynutí kalendárneho roka je každá osoba uvedená v odseku 4 písm. a), b), c) a f) a odseku 5 písm. a), b), c) a f) povinná písomne oznámiť banke alebo pobočke zahraničnej banky všetky informácie potrebné na zistenie ďalších osôb, ktoré na základe vzťahu k oznamovateľovi majú k banke alebo k pobočke zahraničnej banky osobitný vzťah. Takto získané informácie sú banka a pobočka zahraničnej banky povinné spracovať do prehľadu osôb s osobitným vzťahom k nej a na požiadanie odovzdať Národnej banke Slovenska a Fondu ochrany vkladov na účely podľa osobitného predpisu.³²⁾ Opatrenie,²³⁾ ktoré vydá Národná banka Slovenska a ktoré sa vyhlasuje v zbierke zákonov, ustanoví náležitosti tohto oznámenia. Za osoby, ktoré majú osobitný vzťah k banke, sa na účely tohto zákona považujú a) členovia štatutárneho orgánu banky, vedúci zamestnanci banky, ďalší zamestnanci banky určení stanovami banky a prokurista banky, b) členovia dozornej rady banky, c) osoby, ktoré majú kontrolu nad bankou, členovia štatutárnych orgánov takýchto právnických osôb a vedúci zamestnanci takýchto právnických osôb, d) osoby blízke členom štatutárneho orgánu banky, dozornej rady banky, vedúcim zamestnancom banky alebo fyzickým osobám, ktoré majú kontrolu nad bankou, e) právnické osoby, na ktorých niektoré z osôb uvedených v písmenách a), b), c) alebo d) majú kvalifikovanú účasť, f) akcionári, ktorí majú kvalifikovanú účasť na banke, a akákoľvek právnická osoba,

ktorá je pod ich kontrolou alebo ktorá má nad nimi kontrolu, g) právnické osoby pod kontrolou banky, h) členovia Bankovej rady Národnej banky Slovenska, i) audítor alebo fyzická osoba, ktorá vykonáva v mene audítorskej spoločnosti autorskú činnosť v banke, j) člen štatutárneho orgánu inej banky a vedúci pobočky zahraničnej banky, k) jej správca programu krytých dlhopisov a zástupca jej správcu programu krytých dlhopisov, l) osoby, ktoré majú uzavretý právny vzťah s bankou, ktorý môže viesť k vzniku kvalifikovanej účasti na banke. Za osoby, ktoré majú osobitný vzťah k pobočke zahraničnej banky, sa na účely tohto zákona považujú a) vedúci pobočky zahraničnej banky, b) členovia štatutárneho orgánu alebo dozornej rady zahraničnej banky, c) osoby, ktoré majú kontrolu nad zahraničnou bankou, členovia štatutárnych orgánov takýchto právnických osôb, d) osoby blízke³⁰) osobám uvedeným v písmene a) alebo b) alebo fyzickým osobám, ktoré majú kontrolu nad zahraničnou bankou, e) právnické osoby, na ktorých niektoré z osôb uvedených v písmenách a), b), c) alebo d) majú kvalifikovanú účasť, f) akcionári, ktorí majú kvalifikovanú účasť na zahraničnej banke, a akákoľvek právnická osoba, ktorá je pod ich kontrolou alebo ktorá má nad nimi kontrolu, g) právnické osoby pod kontrolou zahraničnej banky, h) členovia Bankovej rady Národnej banky Slovenska, i) audítor alebo fyzická osoba, ktorá vykonáva v mene audítorskej spoločnosti audítorskú činnosť v pobočke zahraničnej banky, j) vedúci inej pobočky zahraničnej banky a člen štatutárneho orgánu banky.

24. Definícia osôb majúcich osobitný vzťah k banke je uvedená v § 35 zák. č. 483/2001 Z.z. Zároveň z ods. 1 uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že banka nemôže vykonávať s osobami, ktoré k nim majú osobitný vzťah obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by nevykonali s ostatnými klientami. Banka je povinná pred uzavretím a vykonaním takéhoto obchodu preveriť, či osoba, s ktorou takýto obchod vykonáva k nim nemá osobitný vzťah a táto osoba je povinná poskytnúť banke pravdivé informácie. Banka je povinná pravdivosť poskytnutých údajov písomne zabezpečiť v zmluve o nimi poskytnutej záruke alebo vklade sankciou neplatnosti uzavretia tejto zmluvy a v zmluve o úvere sankciou okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy ku dňu, keď sa banka alebo pobočka zahraničnej banky dozvedela o nepravdivosti týchto údajov. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie o neprijateľnosti uvedeného zmluvného dojednaní, ktoré umožňuje banke kedykoľvek vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v prípade zistenia nepravdivosti údajov o existencii osobitného vzťahu k banke. Uvedené zmluvné dojednanie odporuje zákonnej úprave § 35 ods. 1 Zákona o bankách, v zmysle ktorého banka, resp. pobočka zahraničnej banky nemôže s takýmito osobami uzatvárať iba tie obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by nevykonali s ostatnými klientami. Uvedené zmluvné dojednanie však umožňuje banke v prípade zistenia existencie osobitného vzťahu klienta k bankovému subjektu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť každého úverového vzťahu, teda nie len toho rizikového. Zároveň v uvedenom zmluvnom dojednaní absentuje akékoľvek vysvetlenie pojmu osobitného vzťahu, z ktorého by bolo zrejmé aj z perspektívy priemerného spotrebiteľa, čo uvedený pojem znamená minimálne odkazom na konkrétne zákonné ustanovenie Zákona o bankách, ktoré uvedený pojem upravuje.

25. Pokiaľ ide o zmluvné dojednanie uvedené v bodoch 5.6. a 6.3. Zmluvy, obdobné zmluvné podmienky už boli vyhlásené za neprijateľné zmluvné dojednanie napr. rozhodnutím Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.04.2024 pod sp. zn. 3CoCsp/7/2024, zo dňa 18.06.2024 pod sp. zn. 1CoCsp/5/2024 a zo dňa 20.04.2023 pod sp. zn. 6CoCsp/19/2022. Z odôvodnenia uvedených rozhodnutí vyplýva, že jednostranné vyhlásenie spotrebiteľa v zmluve možno považovať za netransparentnú inkorporačnú doložku. Samotné prehlásenie klienta zakomponované v texte zmluvy ako štandardná zmluvná podmienka nepredstavuje dôkaz o tom, že si veriteľ splnil svoju povinnosť. Bez ohľadu na túto klauzulu je veriteľ povinný dôveryhodne preukázať, že spotrebiteľa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami resp. všeobecnými poisťovacími podmienkami. Odvolací súd rovnako poukazuje na to, že tieto všeobecné obchodné podmienky resp. všeobecné poisťovacie podmienky neboli spotrebiteľom osobitne podpísané, keďže žalovaný nepreukázal, že by spotrebiteľovi pri podpise úverovej zmluvy doručil aj všeobecné obchodné podmienky, ako aj všeobecné poisťovacie podmienky, preto sotva možno uveriť tvrdeniu, že spotrebiteľ mal možnosť sa s nimi oboznámiť. Aj keď žalovaný poukazyval na rozhodnutie Najvyššieho súdu 4Cdo/9/2019 je pravdou, že dovolací súd konštatoval preferenciu platnosti pred neplatnosťou právnych úkonov a tiež konštatoval, že ak podstatné náležitosti boli uvedené v prílohe nemôže to byť dôvodom neplatnosti úverovej zmluvy. V danej veci však nie je zrejmé, aby žalovaný preukázal, že žalobkyňa sa so všeobecnými obchodnými podmienkami resp. všeobecnými poisťovacími podmienkami skutočne pred uzavretím zmluvy oboznámila. Rovnako tak je irelevantné, že obchodné podmienky boli pripojené k zmluve preto, že odvolaciemu súdu je z doterajšej rozhodovacej činnosti známe, že priebeh kontraktčných procesov bánk so spotrebiteľmi je

vo všeobecnej poznanej rýchlostou a nedôslednosťou pri poučení spotrebiteľov. Z tohto pohľadu sa potom zmluvná podmienka, obsahom ktorej je vyhlásenie spotrebiteľa, že sa pred uzatvorením zmluvy oboznámil so zmluvnými podmienkami a súhlasí s nimi, javí ako neprijateľná podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, pretože na spotrebiteľa sa prenáša dôkazné bremeno v otázke, či pred uzatvorením zmluvy s predloženými zmluvnými podmienkami sa skutočne oboznámil.

26. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalovaného z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené. So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a priznal úspešnej žalobkyni vo vzťahu k neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške odvolacích trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením postupom podľa ust. § 262 ods. 2 CSP.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).